

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 383/2012-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. októbra 2012 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka v konaní o sťažnosti J. S. a H. S., obaja bytom N., zastúpených advokátom JUDr. M. P., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/129/2004 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. S. a H. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/129/2004 porušené boli.

2. J. S. a H. S. priznáva finančné zadostučinenie spoločne a nerozdielne v sume 3 500 € (slovom tritisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Nové Zámky povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Nové Zámky je povinný uhradiť J. S. a H. S. trovy konania spoločne a nerozdielne v sume 341,81 € (slovom tristoštyridsaťjeden eur a osemdesiatjeden centov) na účet advokáta JUDr. M. P., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 383/2012 z 23. augusta 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. S. a H. S. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/129/2004.

Na základe výzvy sa k veci vyjadril okresný súd podaním sp. zn. Spr 1554/12 z 18. septembra 2012. V ňom sa okrem iného uvádza:

„V danej veci sa jedná o konanie o určenie práva vecného bremena prechodu cez pozemok, ktoré, konanie je náročné na dokazovanie, pričom na množstvo procesných úkonov a zmenu účastníkov, v dôsledku ktorých je potrebné vo vzťahu k aktuálnemu

odporcovi 1. doručovať všetky písomnosti pretlmočené do anglického jazyka spôsobuje to, že uvedená skutočnosť predlžuje celé konanie a neumožňuje súdu jednotlivé úkony vykonávať promptne.

Sťažnosť sťažovateľov bola Ústavným súdom uznesením III. US 383/12-13 prijatá na ďalšie konanie vychádzajúc z ich námietok, že procesné úkony tunajšieho súdu potom čo bol vyhlásený rozsudok v októbri 2006 vo veci samej a následne rozsudok odvolacieho súdu zo septembra 2007, ktorým bol prvostupňový rozsudok zrušený, neboli vykonávané bez zbytočných prieťahov. Vo veci 6 C 129/04 bol vyneseny prvý meritórny rozsudok na pojednávaní dňa 20. 10. 2006. Voči tomuto rozsudku podali odvolanie odporcovia, po jeho doručení ostatným účastníkom a predložení ich vyjadrenia, bol predmetný spis dňa 20. 12. 2006 - predložený na Krajský súd Nitra, ktorý uznesením 7 Co 325/06 - 229 zo dňa 13. 09. 2007 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Spis bol prvostupňovému súdu vrátený 22. 11. 2007. Po jeho doručení účastníkom vychádzajúc z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu boli navrhovatelia vyzvaní na špecifikáciu práva prechodu.

Dňa 07. 04. 2008 navrhovatelia predložili geometrický plán a doplnenie návrhu. Súd uznesením z 22. 05. 2008 pripustil zmenu návrhu, následne určil termíny pojednávaní na deň 20. 06. 2008, 19. 09. 2008, 11. 11. 2008, 18. 12. 2008, 29. 01. 2009 bez prejednaní veci v dôsledku rôznych procesných návrhov zo strany účastníkov konania. Uznesením z 05. 02. 2009 súd pripustil zámenu účastníkov na strane odporcov. Ďalší termín pojednávania bol určený na 25. 06. 2009, ktorý sa neuskutočnil z dôvodu neprítomnosti odporcov v 4. a 7. rade, u ktorých sa zásielky vrátili neprevzaté v odbernej lehote. Následne bolo vytýčené pojednávania na dni 10. 09. 2009, 19. 10. 2009, 24. 11. 2009, 15. 01. 2010, 26. 02. 2010., ktoré meritórne prejednané neboli z dôvodu neprítomnosti niektorého z účastníkov.

Dňa 30. 03. 2010 sa uskutočnilo meritórne pojednávanie kedy bol vypočutý odporca v 3. a 4. rade. Pojednávanie bolo odročené za účelom poskytnutia lehoty na mimosúdne doriešenie predmetu sporu. Vzhľadom na to, že odporca v 3. rade prestal preberať zásielky, navrhovatelia podaním zo dňa 21. 06. 2010 žiadali, aby mu bol ustanovený opatrovník na zastupovanie v konaní, keďže jeho právne zastúpenie udelené advokátovi odvolal. Na pojednávaní dňa 09. 08. 2010 vychádzajúc z prednesov účastníkov došlo k jeho odročeniu a nariadeniu miestnej ohliadky, ktorá sa konala dňa 08. 09. 2010. Ďalší termín pojednávania bol určený na deň 22. 11. 2010, 14. 01. 2011, ktoré sa neuskutočnili pre neprítomnosť

účastníkov konania. Dňa 23. 03. 2011 si súd zadovážil vkladové spisy V 5357/10 a V 110/11. Navrhovatelia v 5. a 6. rade podaním došlým súdu 07. 04. 2011 žiadali o vydanie predbežného opatrenia a zároveň o zámenu odporcov v 1. a 2. rade. O zmene účastníkov súd rozhodol uznesením zo dňa 13. 04. 2011, ďalším uznesením z toho istého dňa vyzval navrhovateľa v 5. rade na odstránenie väd podaného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Navrhovateľ v 5. rade zaslal doplnenie návrhu dňa 21. 04. 2011 vrátane pripojených dokladov. Navrhovatelia v 1. a 2. rade dňa 26. 04. 2011 doručili doplnený návrh na vydanie predbežného opatrenia. Okrem toho dňa 26. 04. 2011 doručovali navrhovatelia v 2. a 3. rade osobitný návrh na vydanie predbežného opatrenia. Vzhľadom na to, že v rámci zmeny účastníkov bol do konania pribratý ako odporca v 1. rade občan USA, konajúci sudca dňa 21. 06. 2011 požiadal ministerstvo o poskytnutie informácie o doručovanie písomností občanovi USA s pobytom v USA. Odpoveď na výzvu súdu súd obdržal 25. 07. 2011. Navrhované predbežné opatrenie navrhovateľa v 5. rade súd odmietol uznesením zo dňa 15. 11. 2011, ďalším uznesením z toho istého dňa, vyzval navrhovateľov v 3. a 4. rade na doplnenie návrhu na predbežné opatrenie, okrem toho samostatným uznesením pribral do konania tlmočníka z jazyka anglického. Dňa 16. 11. 2011 súd návrh odporcu v 4. rade na nariadenie predbežného opatrenia zamietol a dňa 18. 11. 2011 rozhodol o zamietnutí návrhu odporcu v 4. rade na ustanovenie opatrovníka pre odporcu v 1. rade. Dňa 07. 12. 2011 doručili do spisu navrhovatelia v 3. a 4. rade doplnenie návrhu na vydanie predbežného opatrenia, dňa 09. 12. 2011 doručil odporca v 4. rade odvolanie voči zamietajúcemu uzneseniu z čl. 558 a tým istým dňom voči uzneseniu z čl. 564. Tým istým dňom bolo do spisu doručené odvolanie navrhovateľov v 5. a 6. rade voči uzneseniu z čl. 558, uvedení odporcovia dňa 12. 12. 2011 doručili do spisu odvolanie voči uzneseniu z čl. 552. Konajúci sudca úpravou zo dňa 20. 12. 2011 doručil listiny tlmočnice za účelom ich prekladu. Tlmočnica dňa 30. 01. 2012 súdu vrátila obdržané listiny s tým, že zo zdravotných dôvodov nie je schopná vykonať požadované úkony. Vzhľadom na uvedené súd uznesením zo dňa 16. 04. 2012 pribral do konania nového tlmočníka a prekladateľa.

Po správoplatnení uznesenia dňa 23. 05. 2012 boli tlmočníkovi doručené listiny za účelom ich pretlmočenia. Navrhovatelia v 5. a 6. rade dňa 25. 06. 2012 súdu oznámili, že podaný návrh vo vzťahu k odporkyni H. J. berú späť. Na výzvu súdu navrhovatelia v 1. až v

4. rade žiadali, aby súd vzhľadom na zmenu vlastníctva pripustil zmenu účastníkov na strane odporcu v 7. rade.

Vzhľadom na rozporné podania navrhovateľov ohľadom odporkyne H. J. boli opätovne vyzvaní prostredníctvom právnej zástupkyne na oznámenie a označenie mena, priezviska a adresy bydliska osôb, ktoré majú do konania vstúpiť na miesto odporkyne H. J.

V predmetnej veci sa nevyskytli žiadne prekážky postupu konania podľa § 107 a nasl. O. s. p.

Mám za to, že potom ako v predmetnej veci Krajský súd Nitra zrušil prvostupňové rozhodnutie, boli všetky úkony zo strany tunajšieho súdu vykonávané bez prieťahov. Navrhovatelia svoje procesné podania doručované osobne a zväčša osobitne súdu a napriek tomu, že sú všetci v konaní zastúpení jedným právnym zástupcom, spôsobili prieťahy tým, že tieto ich podania, ktoré boli síce obsahovo rozsiahle, ale boli podávané nekvalifikovane, nejasne, nepresne, čo v konečnom dôsledku spôsobilo, že zo strany konajúceho sudcu bolo potrebné odstraňovať zakaždým vady týchto podaní. “.

Rovnaké skutočnosti, ako uviedol okresný súd vo svojom vyjadrení, čo sa týka chronológie procesných úkonov, zistil aj ústavný súd z obsahu sťažnosti, vyjadrení účastníkov konania a obsahu súdneho spisu, ktorý mu bol predložený na previerku 24. septembra 2012.

Navyše zistil, že namietané konanie začalo ešte 19. júla 2004, keď bol okresnému súdu doručený návrh na „určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nadobudnutého vydržaním a na jeho trpenie“.

K stanovisku okresného súdu zaslal vyjadrenie právny zástupca sťažovateľov z 1. októbra 2012, v ktorom uvádza: „Okresný súd Nové Zámky vo vzťahu k podanej ústavnej sťažnosti uviedol, že

- celý procesný postup súdu je komplikovaný vo vzťahu k aktuálnemu odporcovi v I. rade, ktorému je potrebné doručovať všetky písomnosti v anglickom jazyku úkony súdu prvého stupňa po vyhlásení odvolacieho rozsudku z roku 2007 netrpia prieťahmi

- súd prvého stupňa následne podrobne špecifikoval svoj postup v období od roku 2006 až do roku 2012, pričom v závere uzavrel, že prieťahy, ktoré vznikli v konaní boli zapríčinené konaním navrhovateľov, a to v dôsledku protichodných a nekvalifikovaných podaní, napriek tomu, že všetci navrhovatelia sú zastúpení jedným advokátom.

Máme za to, že vyššie uvedený stručný popis činnosti súdu, naopak svedčí o jeho neefektívnom postupe v konaní.

V prvom rade je nutné zdôrazniť, že z prierezu konania nevyplýva ani jeden prípad, pre ktorý by došlo k prieťahom z dôvodov na strane sťažovateľov ako navrhovateľom v I. a v II. rade.

Faktom je, že všetci účastníci konania na strane navrhovateľov majú a mali spoločného právneho zástupcu - advokáta, ktorá skutočnosť pri počte 6 navrhovateľ by mala postup súdu zefektívniť a urýchliť, a nie naopak postup súdu spomaliť, tak ako to vyplýva z vyjadrenia samotného súdu prvého stupňa.

Problémom vo vzťahu k dĺžke konania tak evidentne nie je skutočnosť, že jednotliví účastníci využívajú svoje procesné práva, tak ako sa to vo svojom vyjadrení snaží naznačiť súd prvého stupňa, ale fakt, že činnosť súdu prvého stupňa je organizovaná neefektívne.

Ako vyplýva z ustanovenia § 68 ods. 3 O. s. p. súčinnosť alebo prítomnosť účastníkov nemožno žiadnym spôsobom vynucovať.

Z ustanovenia § 10 ods. 2 ďalej vyplýva, že súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Faktom zostáva, že pokiaľ majú navrhovatelia spoločného zástupcu, postačí vždy a pre každý úkon jedno vyjadrenie spoločného zástupcu, ktorý koná v mene všetkých navrhovateľov.

Súd prvého stupňa v priereze svojej činnosti poukázal na pojednávania, ktoré sa museli odročiť napr. v dôsledku neprevzatých zásielok zo strany odporcu - ide evidentne o pochybenie súdu, ktorý tieto predvolania nezaslal v dostatočnom časovom predstihu.

Ďalšie pojednávania (celkovo 5) mali byť odročené v dôsledku rôznych procesných návrhov zo strany účastníkov konania. Od účastníkov konania sa predsa očakáva, že budú prednášať procesné návrhy, teda súd prvého stupňa pri organizovaní svojej činnosti musí

s uvedeným počítat'. Naviac nie je zrejmé, prečo by dôsledkom procesného návrhu malo byť vždy odročenie pojednávania. Prečo sa súd s procesnými návrhmi účastníkov nevyporiada priamo na pojednávaní.

Z celého vyjadrenia zo strany Okresného súdu v Nových Zámkoch nevyplýva, kedy a akým spôsobom mohol byť prípadný prietah v konaní zapríčinený priamo sťažovateľmi, Faktom je, že sťažovatelia majú jediný záujem spočívajúci v odstránení pretrvávajúcej právnej neistoty v ich postavení, a to v primeranej lehote, čo sa doposiaľ neudialo.

Sťažovatelia podrobne opísali celý postup súdu prvého stupňa už v samotnej sťažnosti, pričom poukázali najmä na neefektívnosť konania okresného súdu, ktorá vyplýva aj z toho, že malo razantne, resp., vôbec nereagoval na neúčast' účastníkov konania na väčšine nariadených pojednávani, ktoré z týchto dôvodov boli odročené, pričom ani v jednom prípade nevyužil poriadkové opatrenie podľa § 53 OSP, ktoré mal k dispozícii.

Je potrebné zdôrazniť, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).“.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, a tiež práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Ústavný súd pripomína, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je príkazom pre všetky štátne orgány na také konanie, ktoré vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom procesnoprávných inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné efektívne a vecne správne využívať. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) obsahuje viaceré účinné prostriedky zabezpečujúce plynulosť a optimálnu dĺžku súdneho konania, ktorej výsledkom je právoplatné rozhodnutie a stav právnej istoty.

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo,

postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priesťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (obdobne IV. ÚS 117/04 a III. ÚS 142/08).

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd sa stotožnil s názorom ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 50/2012, ktorý už posudzoval priebeh konania pred okresným súdom z pohľadu iných účastníkov, a týmto kritériom sa preto opätovne nezaoberal.

2. Čo sa týka správania sťažovateľov ako účastníkov konania v procesnom postavení navrhovateľov v 1. a 2. rade, ústavný súd konštatuje (a je toho istého názoru ako krajský súd), že sťažovatelia nedostatočne pri podaní návrhu preukázali splnenie zákonných podmienok na „*vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu*“. Okrem toho dvakrát (na pojednávaniach 20. októbra 2005 a 30. marca 2010) požiadali s inými účastníkmi konania okresný súd o „*poskytnutie lehoty na mimosúdne riešenie veci*“, ale k dohode medzi účastníkmi napokon nedošlo, ale na ich ťarchu možno pripísať najmä neospravedlненú neúčasť právnej zástupkyne sťažovateľov na pojednávaniach 28. júla 2006, 20. októbra 2006, 18. decembra 2008, 25. júna 2009, 19. októbra 2009, 24. novembra 2009, 21. mája 2010 a 22. novembra 2010. Uvedené pojednávania museli byť odročené, čím sa konanie zbytočne predlžovalo.

Uvedené skutočnosti podľa názoru ústavného súdu ovplyvnili aj doterajšiu dĺžku namietaného konania, preto ich ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní finančného zadost'učinenia.

3. Čo sa týka hodnotenia postupu okresného súdu, ústavný súd sa v zásade stotožňuje so závermi štvrtého senátu vyjadrenými v náleze sp. zn. IV. ÚS 50/2012 z 10. mája 2012, ktorý už raz konštatoval, že postup okresného súdu v namietanom konaní bol poznačený najmä neefektívnosťou, ako aj nesústredenosťou. Keďže podrobné dôvody neefektívnej práce a nesústredenej činnosti okresného súdu sú tomuto súdu a aj sťažovateľom dobre známe, preto sa nimi už ústavný súd opätovne nezaoberal, a v tomto smere preto nemohol akceptovať vyjadrenie okresného súdu, že okresný súd v danej veci konal bez priet'ahov.

K tomu je potrebné opätovne zdôrazniť, že občianske súdne konanie, ktoré bez meritórneho právoplatného rozhodnutia trvá tak dlho, ako to je v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia v celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 173/05, IV. ÚS 251/05).

Ústavný súd preto vychádzajúc z uvedeného vyslovil, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva a slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Ústavný súd však okresnému súdu neprikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/129/2004 konal bez

zbytočných prietáhov, pretože táto povinnosť mu už bola uložená nálezom sp. zn. IV. ÚS 50/2012 z 10. mája 2012.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia žiadali aj o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia každý v sume po 3 500 € z dôvodu, že sa dlhodobo nachádzajú v stave právnej neistoty.

Vzhľadom na neefektívny a nesústredený postup okresného súdu, doterajšiu dĺžku konania a povahu veci, ako aj správanie sťažovateľov a ich právnej zástupkyne (hodnotené v časti II bode 2 tohto nálezu) považoval ústavný súd priznanie obom sťažovateľom spolu 3 500 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (obdobne ako v náleze sp. zn. IV. ÚS 50/2012 z 10. mája 2012).

Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku ich právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátom JUDr. M. P. Sťažovatelia si najprv v bode 4 petitu sťažnosti uplatnili trovy v sume 303,31 €, potom v predposlednom odseku petitu v sume 415,34 € a napokon v podaní z 1. októbra 2012 až v sume 485,24 € za tri úkony právnej služby.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2011, ktorá je 763 €.

Ústavný súd priznal sťažovateľom úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2012 (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v zmysle § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a b), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2012 pre dvoch sťažovateľov patrí odmena v sume 127,16 € (aplikáciou § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 v spojení s § 13 ods. 2 vyhlášky - zníženie o 50 %, lebo ide o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“), ktorú bolo potrebné zvýšiť o režijný paušál (2 x 7,63 €), čo spolu predstavuje sumu 142,42 € za jeden úkon právnej služby (porovnaj sp. zn. I. ÚS 417/2010, II. ÚS 25/2011, III. ÚS 354/2010 a sp. zn. IV. ÚS 475/2010). Za dva úkony právnej služby patrí odmena v sume 2 x 142,42 €, t. j. v sume 284,84 €, ktorú bolo potrebné zvýšiť o 20 % DPH (právny zástupca sťažovateľov je platcom DPH), t. j. o 56,97 €. Ústavný súd tak priznal trovy konania v celkovej sume 341,81 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Nárok na úhradu tretieho úkonu právnej služby (za napísanie stanoviska z 1. októbra 2012 k vyjadreniu okresného súdu) ústavný súd nepriznal, pretože neobsahovalo žiadne nové skutočnosti, ktoré by slúžili ako podklad pre rozhodnutie ústavného súdu (obdobne napr. IV. ÚS 3/05, III. ÚS 283/09), a stanovisko už nijakým relevantným spôsobom neprispelo k ďalšiemu objasneniu vecí.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2012